

Plan för Mörbyskolans arbete med diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

- med aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling

Gäller för läsåret 2025/26

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

- Grundskola åk 7–9
- Anpassade grundskolan åk 7–9

Ansvarig för planen: rektor Isabel Rodriguez

Innehåll

Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling	2
Plan mot kränkande behandling	2
Lagen	2
Delaktighet och ansvar	3
Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll	3
Skolans trygghetsgrupp	3
Arbetet med aktiva åtgärder	4
Steg 1: Uppföljning och utvärdering – så här gick arbetet med förra årets plan	5
Steg 2 Undersöka risker och hinder	7
Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen	7
Steg 4: Åtgärder	10
Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling	12
Mörbyskolans åtgärdstrappa	13
Bilaga 1: Lagrum	14
Definitioner	14
Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6	14
Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)	14
Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)	14
Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling	15
Läroplanerna för grundskolan/anpassade grundskolan	16
Socialtjänstlagen (2001:456)	17
Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)	17
Olika former av diskriminering	17
Diskrimineringsgrunderna	18
Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§	18
Bilaga 2: Information och material	19
Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.	

Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder

Alla elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, och för hur upptäckt förekomst av kränkningar ska åtgärdas och följas upp.

- Ingen på Mörbyskolan skall bli diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling.
- Alla skolans elever, föräldrar och personal skall medverka till att förebygga, upptäcka och stoppa diskrimineringar och kränkningar.
- Skolan ska vara en lugn och harmonisk plats där alla som vistas känner trygghet.
- Alla på skolan skall bidra till ett arbetsklimat som präglas av respekt, jämställdhet, omtanke, hjälpsamhet och vänlighet.
- Målet är även att öka trivseln och tryggheten på skolan, samt minska stressen bland eleverna.
- Ytterligare ett mål är att motverka den ”anti-tjallar-kultur” som finns bland eleverna så att eleverna i högre utsträckning känner förtroende för de vuxna på skolan.

Årshjul för arbetet

[Mörbyskolan årshjul under arbete 2025-2026 - Google Presentationer](#)

Plan mot kränkande behandling

Alla skolor och fritidshem måste årligen göra en plan mot kränkande behandling. Det skall finnas en plan för varje verksamhet och anpassas till läget som råder där. Planen skall innehålla en:

- Översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.
- Redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan tänkt påbörja eller genomföra under det kommande året.
- Beskrivning över vad personalen ska göra om det händer något akut.
- Beskrivning hur planen ska göras känd bland eleverna.
- Beskrivning av hur eleverna ska delta i arbetet med att göra, följa upp och utvärdera planen.

Efterföljande års plan skall innehålla en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Lagen

Skolans arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av lagstiftning i skollagen kap. 6 (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) och läroplanerna.

Skolan ska:

A) upprätta en årlig plan mot kränkande behandling.

B) genomföra aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet med aktiva åtgärder handlar om att ta bort risker för att elever blir utsatta för kränkningar i skolan och på fritidshemmet och kan göras i följande steg:

- Kartlägg risker för kränkningar. Skolan **undersöker** i det första steget **den egna verksamheten** i syfte att upptäcka risker för diskriminering eller andra hinder för elevernas lika rättigheter och möjligheter.
- I det andra steget **analyserar** skolan **orsakerna** till de eventuella hinder som upptäckts.
- Bestäm sedan i det tredje steget åtgärder och **sätt upp mål** för arbetet.
- Upprätta en plan mot kränkande behandling.
- Följ upp och utvärdera.

Delaktighet och ansvar

I Danderyd kommuns skolor och fritidshem deltar personal, elever och vårdnadshavare i arbetet med att förebygga kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Planen ska vara känd för alla och beskriva det förebyggande och främjande arbetet samt åtgärder och utvecklingsarbete som skolan ska arbeta med.

- Rektor är ytterst ansvarig för att förebygga och åtgärda alla former av diskrimineringar och kränkningar. Rektor ansvarar för att kränkningar anmäls till huvudmannen.
- Alla på skolan ansvarar för att diskrimineringar och kränkningar inte förekommer. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ansvarar för att anmäla detta till Trygghetsgruppen och rektor.
- Trygghetsgruppen ansvarar för att ett aktivt arbete bedrivs mot trakasserier och kränkningar mellan elever på skolan.

Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll

I Danderyds kommuns skolor och fritidshem deltar personal, elever och vårdnadshavare i arbetet med att förebygga kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

- Eleverna deltar i kartläggning genom att besvara frågor i trivselenkäten två gånger per år.
- FFF-grupp (Fighting For Friendship) med representanter från alla klasser träffas regelbundet tillsammans med vuxenteamet.
- Vuxenteamet informerar all personal om Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Information om planen till vårdnadshavare sker vid ett föräldramöte.

- Mentor har genomgång av Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling med eleverna i samband med skolstarten.
- Tillfälle för elever och vårdnadshavare att lämna synpunkter på planen ges vid dessa informationstillfällen.

Planen finns på kommunens skolplattform och på skolans webbplats. En ny plan publiceras årligen.

Trygghetsgruppen på Mörbyskolan

Namn	Titel	Skolenhet
Claes Hänström	Lärare	Arbetslag 8
Martin Johansson	Kurator	EHT, arbetslag 7
Katti Nilsson	SVA-lärare/bibliotekarie	Arbetslag 8
Michael Eurenus	Lärare	EHT, arbetslag 9
Bengt Axelsson	Biträdande rektor	Skolledning, EHT
Therese Norin/Augusto Comte Gomez	Socialpedagog	Arbetslag 7/9
Ida Svantesson	Lärare/arbetslagsledare	Arbetslag 8
Hanna Kullberg	Lärare/arbetslagsledare	LC
Nicole Köllner Kalén	Lärare	Arbetslag 7
Fredrik Olin	Lärare/arbetslagsledare	Arbetslag 9

Trygghetsgruppen träffas en gång i veckan och består av vuxna med olika utbildning, roller och kompetens i verksamheten. De arbetar konsulterande och i uppdraget ingår att arbeta för att medverka till en trygg miljö på skolan. Gruppen är insatt i skolans utvecklingsområden och ansvarar för analys då kommunens trygghetsenkät är genomförd, gör eventuella följdfrågor till denna samt sätter upp nya mål för den förebyggande verksamheten på skolan. Gruppen kopplas in i det utredande arbetet vid kränkande behandling och trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder

Det aktiva arbetet genomförs i följande steg:

1. **Undersöka** skolans verksamheten för att identifiera risker för diskriminering eller eventuellt andra hinder för elevernas lika rättigheter och möjligheter.
2. **Analysera** orsakerna till de hinder som identifierats i steg 1.
3. **Åtgärder** som ska genomföras för att undanröja hinder som upptäckts.
4. **Utvärdera** arbetet för att motverka diskriminering. En tillbakablick över föregående läsårs arbete inleder arbetet med nästa års plan.

Steg 1: Uppföljning och utvärdering – så här gick arbetet med förra årets plan

Uppföljning och utvärdering sker vid läsårsslut och vid läsårsstart informeras övrig personal. Utvärderingen genomförs även löpande under året under trygghetsgruppsmöten och FFF-möten. Efter varje temadag/utbildning utvärderas dagen genom enkäter. Kommunens trygghetsenkät genomförs två gånger per år och eventuella följdfrågor utformas vid behov.

- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Trygghetsgruppen med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
 - **Utvärdering 2025: FFF-arna har en aktiv del i planering, utformning och genomförande av aktivitetsdagar. De aktivitetsdagar som anordnats under föregående läsår har förflutit väl.**
- Samtal i klasser med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen för att betona att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksam på risker i ett tidigt stadium.
 - **Utvärdering 2025: Har genomförts enligt plan och kommer att fortsätta under nästa läsår.**
- Arbeta mer regelbundet med trivsel och trygghet i klasserna genom till exempel att mentorer och FFF:arna håller i övningar på mentorstid.
 - **Utvärdering: Detta har ej fungerat enligt plan, det har varit svårt att genomföra övningar. Dessutom förkortades mentorstiden till 20 minuter efter jul vilket ytterligare försvårade möjligheterna att kunna arbeta med ämnena. Inför läsår 25-26 blir mentorstiden åter 30-40 minuter och åk 7 får en plustid som förstärkning vad gäller både studieteknik och värdegrund**
- Ungdomslitteratur kring teman som kränkningar på nätet samt psykisk ohälsa och sociala relationer är inköpta i klassrumsuppsättningar och kommer att användas i undervisningen.
 - **Utvärdering: Oklart, får förtydligas vid terminens första möte för trygghetsgruppen**
- Vi har upprättat en jämställdhetsplan för att säkerställa att all personal arbetar för de mål och de direktiv som finns upprättade kring jämställdhet i skolan.
 - **Utvärdering: Finns ej något levande dokument i dagsläget.**

- Regelbundna uppföljningar via möten i Trygghetsgruppen men också med FFF:arna och i arbetslagen varannan vecka.
 - Utvärdering: I trygghetsgruppen sker veckovisa uppföljningar men inte på samma sätt i arbetslagen även om det är bestämt att det skall vara en stående punkt. Trygghetsgruppen för en diskussion om hur FFF-arna kan hjälpa oss mer i arbetet att ha koll på vad som sker på skolan. Utvecklingen har varit att de endast står för trivselhöjande aktiviteter och inte fångar upp konflikter, kränkningar eller utfrysning.
- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
 - Utvärdering: Detta fungerar väl. Viktigt att undervisande lärare tar hänsyn till särskilda önskemål gällande placering utifall att det föreligger speciella behov/svårigheter där hänsyn till dessa behöver tas.
- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem.
 - Utvärdering: Eleverna efterfrågar i enkäter och möten alltid mer vuxennärvaro och de har rätt i att det inte alltid finns en vuxen ute på rast. Rastvärdssystemet finns men räcker inte till alla rasttid och till alla korridorer. Personal uppmanas att hitta egen extra tid att ta en runda och det fungerar i viss utsträckning. Vår socialpedagog och rastvärdsansvarige gör en stor insats.
- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna.
 - Utvärdering: Detta har fortsatt under föregående läsår och fungerat väl där formen har gått under namnet "lära-känna-samtal" och hållits i grupp. Denna modell kommer att fortsätta implementeras under kommande läsår.
- Kurator genomför en individuell hälsoenkät och samtal med alla elever i åk 7.
 - Utvärdering: Har fungerat väl, viktigt att alla elever ges möjligheten till ett sådant samtal så att ingen riskerar att inte fångas upp utifall att det föreligger svårigheter eller risker som behöver uppmärksammas.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
 - Utvärdering: Ja, detta görs men det följer inte en gemensam struktur i alla klasser.
- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Trygghetsgruppen och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar.
 - Utvärdering: Nej, som beskrivits ovan, så blev det inte mer gruppstärkande övningar på mentorstiden under året utan färre. Främst berodde detta på att tiden minskade från 40 till 20 minuter.
- Dokumentationen av kränkingsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal alternativt i samråd med personal i trygghetsgruppen.
 - Utvärdering: Sker ej helt i nuläget, i vissa fall vidareförmedlas information kring ett ärende till personal i trygghetsgruppen som i sin tur fortsätter handläggningen av aktuellt ärende.

- Ökad uppmärksamhet och stävja all form av kränkningar, trakasserier, diskriminering, både från lärare och personal i klassrum, korridorer, matsal, skolgård mm., över hela skolan och under hela skoldagen.
 - Utvärdering: Vi tror på goda grunder att vi fångar upp mycket av det som sker på skolan och kan upptäckas med ögat. Däremot har vi liten möjlighet att veta vad som sker i form av kränkningar på sociala medier. Mobilfri skola har dämpat kränkningar, men det sker ändå mycket på den fria tiden.
- Undervisa om och öka medvetenheten kring vad diskrimineringsgrunderna innebär i praktiken.
 - Utvärdering: Undervisning har skett kring detta inom ramen för området "språkbruk och maktlekar i årskurs 7 av skolkurator. Utfallet har varit skiftande, i vissa fall har eleverna kunnat ta till sig av undervisningen men i andra fall har det varit svårt att nå fram.

Steg 2: Undersöka risker och hinder

För att hitta och identifiera hinder för elever och områden där eleverna riskerar att utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering undersöker och kartlägger vi skolans miljö utifrån samtliga diskrimineringsgrunder på följande sätt:

Kartläggningsmetoder:

- Kommungemensam trygghetsenkät för samtliga elever en gång per termin.
- FFF berättar hur läget i klassen/på skolan är på deras möten med Vuxenteamet.
- Incidentrapporter vid samtliga kränkingsärenden i Prorenata.
- Uppstartssamtal för samtliga sjuor med kurator och skolsköterskor.
- Kurator håller enskilda samtal med samtliga elever i åk 7 med fokus på psykisk hälsa, trivsel och trygghet på skolan.
- Omfattande hälsosamtal med skolsköterska för samtliga elever i årskurs 8.
- Mentorssamtal.
- Samtal i arbetslag om elevärenden, samt en stående punkt från Trygghetsgruppen
- Vid behov genomförs mer riktade insatser kring en grupp/elev, till exempel enkäter, samtal etc.
- Rastvärdssystem.
- Skolfrånvaro kontrolleras regelbundet(mentor, EHT, rektor). Skolpliktsanmälan för elever med 15% frånvaro de senaste 2 månaderna inför varje lov.

Undersökningsområden

- Förekomst, frekvens och utbredning av trakasserier, kränkande behandling, diskriminering
- Vuxennärvaro och vuxenkontakter, vilket framgår från trygghetsenkäten.
- Kartläggning av skolans miljöer (trygga/otrygga platser), framgår från samtal med kurator och trygghetsenkät.
- Förslag på förbättringsåtgärder från eleverna som framgår från bland annat mentorstiden, elevrådet och FFF-möten.
 - **ht 2025 kommer trygghetsvandring med elever att göras tillsammans med Trygg samverkan i Danderyd**

Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen

Vi har identifierat några områden i vår verksamhet som riskområden. För att förebygga att kränkande handlingar sker kommer vi under året att arbeta för att det inte ska uppstå problem på dessa områden. Syftet med vårt förebyggande arbete är att elevernas miljö ska bli trygg och säker.

Vad som går att utläsa från trygghetsenkäten som gjordes vårterminen 2025 är:

[Trygghetsenkät VT25 > Hela skolan](#)

VT25: 76% av skolans elever genomförde trygghetsenkäten och 3st identifierar sig varken som flicka eller pojke.

VT24: 78,3% av skolans elever genomförde trygghetsenkäten och 1,2% (5 elever) identifierar sig varken som flicka eller pojke.

VT25: 3,1 % av dessa känner sig inte alls trygga på skolan. Drygt 88% (338 st) svarade att de ”helt och hållet” eller ”till största del kände sig trygga”.

VT24: Av dessa kände sig 1,7% (7 elever) inte alls trygga på skolan. Drygt 90% svarade att de ”helt och hållet” eller ”till största del kände sig trygga”.

VT25: De tre mest otrygga platserna i skolan: korridoren 5% (20 elever), i idrottshallen 2% (9st elever), i matsalen 2% (8 st elever).

Vt24: De tre mest otrygga platserna i skolan: korridoren 3,2% (13 elever), “i idrottshallen + korridorerna” 1,2% (5 elever), i idrottshallen 1,5% (6 elever), i matsalen 1,5% (6 elever).

Vt25: på frågan ”jag känner att jag kan vara mig själv” svarade 3,6% (14 st elever) ”inte alls”. 89% (341 st elever) svarade att de ”helt och hållet” eller ”till stor del” känner att de kan vara sig själv. 7% (27 st elever) svarade ”till viss del”.

Vt24: på frågan ”jag känner att jag kan vara mig själv” svarade 2 % (8 elever) ”inte alls”. 88% (358 elever) svarade att de ”helt och hållet” eller ”till stor del” känner att de kan vara sig själv. 9,6% (39 elever) svarade ”till viss del”.

VT25: "Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" svarade 4,4% (17 st elever) ”inte alls”. 81% (311 st elever) svarade ”helt och hållet” eller ”till stor del.”

VT24: "Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" svarade 5,4% (22 elever) ”inte alls”. 81% (327 elever) svarade ”helt och hållet” eller ”till stor del.”

VT25: På frågan ”tycker du att de vuxna på skolan har koll på vad som händer på rasterna?” svarade 6,5% (25 st elever) ”aldrig”, 11% (42 st elever) svarade ”sällan”. 34% (129 st elever) svarade ”ibland”. 49% (188 st elever) svarade ”alltid/oftast”.

VT24: På frågan ”tycker du att de vuxna på skolan har koll på vad som händer på rasterna?” svarade 6,7% (27 elever) ”aldrig”, 14,8% (60 elever) svarade ”sällan”. 29% (118 elever) svarade ”ibland”. 49,4% (200 elever) svarade ”alltid/oftast”.

Vt25: på frågan ”litar du på att de vuxna på skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad” svarade 7% (27 st elever) inte alls. 76% (292 st elever) svarade ”helt och hållet” eller ”till stor del.”

Vt24: på frågan ”litar du på att de vuxna på skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad” svarade 6,4% (26 elever) inte alls. 78% (316 elever) svarade ”helt och hållet” eller ”till stor del.”

Vt25: på frågan ”hur tycker du att elever bemöter varandra på skolan” svarade 5,5% (21 st elever) ”mycket dåligt”. 16% (63 st elever) svarade ”ganska dåligt”. 78% (300 st elever) svarade ”mycket bra” eller ”ganska bra.”

Vt24: på frågan ”hur tycker du att elever bemöter varandra på skolan” svarade 3% (12 elever) ”mycket dåligt”. 9,4% (38 elever) svarade ”ganska dåligt”. 88% (355 elever) svarade ”mycket bra” eller ”ganska bra.”

Vt25; på frågan ”hur tycker du att elever bemöter vuxna på skolan” svarade 3,6% (14 st elever) ”mycket dåligt.” 11% (44 st elever) svarade ”ganska dåligt”. 85% (326 st elever) svarade ”mycket bra” eller ”ganska bra”.

Vt24: på frågan ”hur tycker du att elever bemöter vuxna på skolan” svarade 2,2% (9 elever) ”mycket dåligt.” 9,4% (38 elever) svarade ”ganska dåligt”. 88,4% (358 elever) svarade ”mycket bra” eller ”ganska bra”.

Vi gör följande analys: Vi konstaterar att vi har 5 st fler elever som uppgivit att de inte känner sig trygga på skolan. En tänkbar anledning är att vi har haft ett antal ärenden rörande fysiska och verbala kränkningar gentemot ett visst antal elever där förövaren/förövarna varit några få individer vilka det har vidtagits åtgärder gentemot. De platser som anses otrygga är detsamma i detta läsårs enkät som i föregående. Det har framkommit att kränkningar har förekommit i omklädningsrum i anslutning till idrottshallen främst inom vissa klasser där åtgärder vidtagits med positivt resultat vid uppföljning. Möjligt att det i vissa fall behövs vuxennärvaro i omklädningsrum för ökad trygghet främst som en tillfällig lösning. En betydande andel av eleverna upplever att det inte finns en tillräcklig vuxennärvaro under rasterna vilket skapar en ökad otrygghet i korridorerna vilket är den plats som eleverna upplever som minst trygg på skolan där det går att läsa in att flertalet av de kränkningar som har uppmärksammats har ägt rum. En tanke är att ökad vuxennärvaro i korridorerna under raster skulle kunna möjliggöras av att socialpedagoger samt ambulera rastvaktande

pedagoger främst uppehåller sig i dessa miljöer istället för på skolgården där fler aktiviteter redan underlättar för elever att fokusera på konstruktiv interaktion. Ett led i skolans ambition för elevernas ökade trygghet under för eleverna spenderad tid utanför klassrummet är skolans policy kring mobilfrihet. I rapporten [“DET SYNS INTE - hur elever i mobilfri skola mår”](#) framkommer flertalet positiva effekter kopplade till en mobilfri miljö där man bland annat har sett ett bättre allmänt mående bland samt minskade nivåer av problematiska interaktioner online. Utöver dessa konstateranden bör också nämnas att man genom en mobilfri miljö även minskar risken för direkta kränkande beteenden såsom smygfotoande samt smygfilmade.

Det framkommer en viss ökning av antalet elever som inte upplever att de kan vara sig själv fullt ut, vilket är värt att uppmärksamma. Här behöver skolan arbeta än mer med undervisning kring synliggörande samt acceptans av mångfald och olikheter.

Det är fortsatt så att en femtedel av eleverna inte är helt säkra på att det finns en vuxen som skulle hjälpa vid behov. Mer fokus på relationsbyggande hos mentorer samt ett förtydligande av det ansvar som samtlig skolpersonal har för elevers välmående är förslag på insatser kring detta område. Vi ser i undersökningen att en andel på knappt 20% inte litar på att skolan gör tillräckligt när någon incident har inträffat kring en elev. Skolan behöver synliggöra “trygghetsgruppen” samt vilket syfte som denna instans har gällande elevers trygghet. En tanke är att en presentation av skolans “åtgärdstrappa” görs i början av första terminen i årskurs 7 i syfte att tydliggöra vilka insatser som skolan har vid kränkingsärenden.

En jämförelse mellan de två senaste enkäterna visar även att eleverna upplever en försämring gällande det sociala klimatet på skolan främst gällande bemötandet av varandra samt gentemot personal. Resultatet visar att vi behöver arbeta mer med värdegrund där bland annat momentet “språkbruk och maktlekar” redan finns implementerat.

I den jämförelse som går att finna i Skolinspektionens nationella trygghetsenkät för årskurs 8 kan vi se att Mörbyskolan uppnår högre index (vilket indikerar positiv uppfattning) inom samtliga undersökta delar förutom områdena “trygghet” och “kritiskt tänkande” än övriga skolor i kommunen samt i övriga landet. Inom nämnda områden uppnår Mörbyskolan likvärdigt indexvärde eller något under övriga snitt.

Ett förhöjt indexvärde gentemot 2023 års undersökning går att utläsa inom följande områden: Information om utbildningen, Stöd, Inflytande, Studiero, Trygghet, Elevhälsa.

Ett minskat indexvärde gentemot 2023 års undersökning kan ses inom följande områden: Stimulans, Kritiskt tänkande, Bemötande - lärare, Bemötande - elever, Förhindra kränkningar.

[Skolinspektionens trygghetsenkät 2025](#)

Slutligen

Steg 4: Åtgärder

Det främjande arbetet pågår alltid, utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat och systematiskt. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna.

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för kränkningar, som kan finnas i vår verksamhet. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter.

Vid terminsstart planerar trygghetsgruppen in sitt förebyggande och hälsofrämjande arbete i skolans kalendarium, samt vad FFF-verksamheten ska göra det kommande året. Trygghetsgruppen har även upprättat egna enkäter för elever i åk 8, för att undersöka hur klimatet och måendet är i klasserna. Detta på grund av att trygghetsgruppen har fått information från elever att det är ett hårt klimat i några klasser. Trygghetsgruppen kommer att redogöra för dessa enkäter i början av ht 24. Syftet är att upplysa eleverna om deras mående och hur de önskar att klassklimatet ska vara det sista året på Mörbyskolan så att de ska ha de bästa förutsättningarna för lärande som möjligt. Trygghetsgruppen bjöd även in en föreläsare i HBTQ-frågor som pratade med åk 8, vilket var uppskattat av eleverna och detta blir därför återkommande.

Som en del av skolans fortbildning för vi diskussioner om hur vi genomför professionella samtal i dessa ärenden.

Dessa åtgärder kommer att vidtas för att förebygga kränkningar i vår verksamhet:

- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Trygghetsgruppen med syfte att öka trivseln. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
- Samtal med framför allt våra nya elever i åk 7 genomförs tidigt på höstterminen med betoning på Mörbyskolans nolltolerans mot kränkningar, trakasserier och diskriminering. All personal ska samarbeta och vara uppmärksam på risker i ett tidigt stadium.
- Arbeta mer regelbundet med trivsel och trygghet i klasserna genom att exempelvis mentorer och FFF:are håller i övningar på mentorstid. Under ht 25 kommer vi att arbeta med ”Det syns inte” i **årskurs 7** på mentorstiden. Åk 7 kommer även att ha en plustid en gång per vecka i 40 minuter där vi fokuserar på gruppstärkande övningar, studieteknik osv. **Årskurs 8** kommer att ges undervisning i samlevnad, relationer, känslor, lust m.m. av skolsköterskan och kuratorn. De kommer även delta i föreläsningen ”Snacka om sjukt” med Efraim Jovlunden, som är ett upplevelsebaserat undervisningskoncept med medicinska grunder med fokus på psykisk hälsa. I årskurs 8 kommer även David Berjlund och pratar HBTQ-frågor med eleverna. Årskurs 8 kommer även arbeta med UR:s material ”PK-MANNEN” under mentorstid tillsammans med mentorer med handledning av skolkurator. **Årskurs 9** kommer att delta i projektet ”Dansa för livet” – ett viktigt projekt för att förebygga den psykiska ohälsan bland unga och minska antalet självmord. Förutom dansen så finns ett arbetsmaterial som används på mentorstid
- Ungdomslitteratur kring teman som kränkningar på nätet samt psykisk ohälsa och sociala relationer är inköpta i klassuppsättningar, vilka kommer att användas i undervisningen.
- Vi har upprättat en jämställdhetsplan som dock ej är aktiv för att säkerställa att all personal arbetar för de mål och de direktiv som finns upprättade kring jämställdhet i skolan.
- Regelbundna uppföljningar via möten i vuxenteamet men också med FFF:arna och i arbetslagen varje vecka.
- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem.

- Vi försöker utarbeta ett schema hur klasserna kan ha fast placering även i matsalen och hur vuxna kan vara närvarande vid elevernas måltider.
- För att öka vuxennärvaron i centralkorridorerna använder personal ståbord som arbetsplatser, när det passar.
- Kurator och skolsköterskor har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna.
- Utifrån en hälsoenkät håller kurator individuella samtal med alla elever i åk 7.
- Vårdnadshavare och elever kan även boka samtal digitalt med kurator i Prorenata.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
- Mentorstiden ska i arbetslagen planeras med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar, samt studieteknik.
- Dokumentation av kränkingsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
- Ökad vuxennärvaro i klassrum, korridorer, matsal, skolgård etc.
- Öka undervisning och medvetenhet kring vad diskrimineringsgrunderna innebär i praktiken.
- Fokus på lust, respekt och relationer i anslutning till alla hjärtans dag.

Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

När personal får kännedom om att en elev utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt:

Steg 1 - Upptäcka

Alla vuxna på Mörbyskolan, vilka får kännedom om att något inträffat, där en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ingriper för att stoppa det som sker. Har händelsen redan inträffat tar den vuxne, som får informationen, reda på mer fakta om vad som hänt och eventuellt vilka som varit inblandade i händelsen.

Steg 2 - Anmäla

All form av kränkande behandling stoppas genom att:

- Alla på skolan ansvarar för att reagera, gripa in och rapportera kränkande behandling samt diskriminering.
- All personal arbetar för att motverka och förhindra kränkande behandling och diskriminering.

Blir en elev utsatt för kränkning eller diskriminering, eller om någon känner till någon annan som blir det är skolan skyldig att utreda.

I första hand anmäls incidenten till elevens mentor. Elever kan även göra en anmälan till annan lärare eller annan skolpersonal, till exempel till kurator eller rektor. Rektor ska alltid skyndsamt få vetskap om vad som inträffat. Anmälan sker digitalt via [Prorenata](#) och kan göras av all personal. Ärendet kommer då direkt till rektor och BF.

Vill eleven vara anonym så kan hen skriva ner det som hen känner till och lägga i brevlådan placerad utanför kuratorns dörr.

Rektor informeras samma dag eller senast dagen efter att händelsen kommit till personalens kännedom. De inblandade elevernas mentorer och skolans vuxenteam får information om vad som hänt. Berörda vårdnadshavare kontaktas och informeras.

Steg 3 - Bedömning

Rektor eller någon från skolan vuxenteam gör en bedömning av det som hänt för att kunna besluta om hur vi ska utreda det som inträffat. Efter att [formuläret](#) har fyllts i och sparats skickas automatiskt en kopia av anmälan till rektor, huvudman och anmälare. Detta dokument kan sedan användas för vidare utredning i Prorenata.

Steg 4 - Utredning

När utredning påbörjas innebär det att den som ansvarar för utredningen tar reda på vad som har hänt. Så fort de inblandade tillfrågas om vad som hänt har en utredning påbörjats. Om kränkning skett ska utredaren lämna förslag på åtgärder som behövs för att det inte ska hända igen. Åtgärderna består i de flesta fall av allvarssamtal, konflikthantering och dialog med vårdnadshavare. Den elev som blivit utsatt ska återfå en trygghet och säker skolsituation. Utredning dokumenteras i Prorenata sedan anmälan skett.

Fortsatt dokumentation sker i stegen **utredning** respektive **uppföljning**. Här krävs samarbete då inte all personal har tillgång till Prorenata.

Steg 5 – uppföljning

Utredningen följs upp inom en vecka. Om det visar sig att eleven fortsatt utsatts för kränkningar beslutar skolan om andra mer kraftfulla åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Även de nya åtgärderna följs upp och arbetet fortsätter ända tills elevens situation har förbättrats.

Skolans rektor är alltid ansvarig för utredningen och uppföljningen, om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Stödsamtal av kurator erbjuds de berörda eleverna.

Personals kränkning av elev

Personals kränkning av elev anmäls till skolledning som utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentation i detta fall förvaras hos skolledning.

Skolledningen träffar berörd personal regelbundet under en tid och samtalar om situationen. Parallellt har skolledning uppföljningssamtal med berörd elev och eventuellt elevens vårdnadshavare. Om rektor önskar ha gemensamt samtal med bägge parter, kan detta bara ske om så accepteras av alla. Vid behov deltar även kurator som elevstöd.

Om åtgärderna inte är tillräckliga för att uppnå förlikning tas kontakt med rektors chef. Eleven kan också vända sig till Barn- och elevombudet på Skolverket.

Mörbyskolans åtgärdstrappa

<p>1. Mentor eller annan vuxen pratar med inblandade elever, kontaktar vårdnadshavare samt dokumenterar händelsen och samtalen.</p>	<p>2. Trygghetsgruppen gör en insats vid olösta eller upprepade händelser.</p>	<p>3. Skolledningen Arbetar vidare. Kan innebära större möten med flera inblandade.</p>	<p><i>Kurator kan göra insatser på alla nivåer. I varje enskilt fall övervägs anmälan till socialtjänst och/eller polis.</i></p> <p>Informationsutbyte sker mellan elevens mentor/arbetslag och vuxenteam i varje enskilt ärende. Efter första samtalet kontaktas vårdnadshavare samma dag.</p>
--	---	--	---

Åtgärder av olika slag, såsom byte av grupp, kan komma i fråga. I varje enskilt fall övervägs anmälan till Socialtjänsten, samt polisanmälan.

Bilaga 1 Lagrum

Definitioner

Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som *inte har* något samband med diskrimineringsgrunderna.

En elev kan utsättas för kränkande behandling genom att:

- Eleven får höra nedsättande, förnedrande och sårande kommentarer om till exempel sitt utseende, sin kropp och så vidare. Det kallas för verbala kränkningar.
- Eleven blir utfrysad, hånad, ironiserande över, eller får förnedrande kommentarer på sociala medier. Det kallas för psykiska kränkningar.
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar. Det kallas för fysiska kränkningar.

Begreppet mobbning används inte i lagstiftningen men definieras av Skolverket som ”en situation där ett barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar eller trakasserier”.

Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Trakasserier är kränkande handlingar som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett barn eller en elev kan utsättas för trakasserier genom att till exempel:

- Eleven kallas för en kränkande beteckning på grund av sin etnicitet, funktionsnedsättning, trosuppfattning, kön, sexuella läggning eller könsuttryck.
- Eleven utesluts ur kamratgruppen på grund av sin religiösa tillhörighet
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar på grund av sin funktionsnedsättning

För att en handling ska definieras som kränkande behandling (mobbning) eller trakasserier krävs att handlingen utförs medvetet och med avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag.

Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Sexuella trakasserier är handlingar som kränker en elevs värdighet och som är av sexuell natur.

En elev kan utsättas för sexuella trakasserier genom att till exempel:

- Eleven får höra kommentarer om sin kropp som är av sexuell natur.
- Eleven blir ”uthängd” och förnedrad med bilder och kommentarer av sexuell karaktär som publiceras på sociala medier.

- Eleven blir berörd kroppsligen på ett sätt som uppfattas vara sexuellt eller tvingad till handlingar av sexuell karaktär.

Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. Förordning (2018:1303).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Läroplanen för grundskolan

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

- - - Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (2001:456)

Enligt 14 kap. är myndigheter vars verksamhet berör barn och unga skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Myndigheterna är även skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Den som bedriver utbildning och alla de som arbetar i våra skolor är förbjudna att diskriminera elever som deltar i eller söker till våra verksamheter. Med diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att barnets rättigheter inte tillgodoses, eller att barnets rättigheter inskränks i förhållande till övriga barns möjligheter.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom att en vuxen på skolan behandlar barnet/eleven sämre än hur övriga barn/elever behandlas. Missgynnandet har samband med någon/några av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom skolans regler är framtagna på ett sätt som framstår som neutrala men i verkligheten missgynnar en kategori av elever. Personalens förhållningssätt, jargong, språkbruk eller den rådande kulturen kan också innebära ett missgynnande för en grupp av elever. Missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet

En elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder som behövs för tillgängligheten inte genomförs. Eleven har rätt att komma i en jämförbar situation som övriga, utifrån skäliga krav i lag och annan författning. Hänsyn måste tas till ekonomiska och praktiska förutsättningar, varaktighet, omfattning och andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och kränkningen är av sexuell natur.

Instruktioner att diskriminera

En vuxen på skolan har fått instruktioner av sin chef eller av någon som den vuxne står i ett lydnads- eller beroendeförhållande till som innebär att ett elev missgynnas genom direkt eller indirekt diskriminering.

Diskrimineringsgrunderna

1. Kön – att någon är man eller kvinna
2. Könsöverskridande identitet eller uttryck – att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller på ett annat sätt uttrycka att hen tillhör ett annat kön än det som tilldelats vid födseln.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
4. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
6. Ålder – uppnådd levnadslängd
7. Religion- och annan trosuppfattning – olika religiösa åskådningar eller andra trosuppfattningar som till exempel ateism.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§

Enligt 2 § ska barn och elever medverka i arbetet med att upprätta, följa upp och utvärdera planen mot kränkande behandling. Deltagandet ska anpassas efter barnens ålder och mognad.

Bilaga 2 Information och material

Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.

Skolverket ”Vad fungerar – resultat av utvärdering av metoder mot mobbning”
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2517>

Barn- och elevombudet ”Arbetar mot kränkningar och mobbning”
<https://beo.skolinspektionen.se/>

Diskrimineringsombudsmannen. Främja och förebygga – skolans ansvar

<http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Barnombudsmannen ”Välkommen till verkligheten – barn och unga om samhällets stöd vid kränkningar och trakasserier i skolan”

<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/valkommen-till-verkligheten.pdf>

Rädda Barnens handbok ”Stopp! Min kropp!”
<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/stopp-min-kropp/>

Stiftelsen Allmänna Barnhuset ”Dags att prata om sexuella övergrepp”

<https://www.dagsattprataom.se/>

RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning) ”Sexuella trakasserier i skolan”
<https://www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-pedagoger-och-yrkesverksamma/rfsu-material/>

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor:

- ”Näthat – hat på nätet”

<http://www.mucf.se/nathat-hat-pa-natet>

- ”Inte ditt fel”

<http://www.mucf.se/publikationer/inte-ditt-fel>

- ”Ses offline”

<http://www.mucf.se/publikationer/ses-offline>

- ”Youmo i praktiken- vägledning att prata med unga nyanlända om frågor som rör hälsa, sexualitet och jämställdhet”

<https://www.mucf.se/publikationer/youmo-i-praktiken>

Brottsoffermyndigheten. Jag vill veta ”Brott på internet”

<https://www.jagvillveta.se/14-17-ar/vad-har-hant/brott-pa-internet>

Brottsoffermyndigheten. Information om samtyckeslagen

<https://www.frivilligtsex.se/>

[1] Lagrummen finns som bilagor under avsnittet Lagrum.

[2] Information om och vägledning i arbetet mot kränkande behandling finns på webbplatserna: www.skolverket.se, www.do.se och www.skolinspektionen.se